

Plan för Språkutveckling 2019–2020

Varje barn skall utvecklas optimalt utefter de egna förutsättningarna och läroplanens krav, samtidigt som personal, barn och föräldrar trivs, och har det roligt tillsammans.

Innehållsförteckning

Innehåll

Förskolans syn på språk.....	2
Språk och kommunikation.....	2
Förskolans arbete baserat på senaste forskningen inom språkutveckling	2
Arbetet anpassas till ålder och mognad	7
Utmaningar och möjligheter	8
Extra anpassning och särskilt stöd.....	9
IKT och Digitala hjälpmedel för språkande.....	10
Förskolans helhetssyn, individ, grupp och organisation.	10
Hur arbetar vi för att barnen förbereds för fortsatt lärande	12
Mål för hela förskolan	13
Fortbildning och kompetensutveckling	14
Årshjulet; Mål för läsåret.....	15
Ansvarsuppdelning; Språkutveckling Förskolan Alsalam.....	16
Huvudman	16
Rektor	16
Förskollärare	18
Arbetslag.....	20
Referenslista	22

Förskolans syn på språk

Språkutveckling är en dynamisk process som kan ske på ett eller flera språk samtidigt och parallellt. Språk handlar om kommunikation, i ordets vidaste betydelse, både verbalt och icke verbalt, direkt och indirekt, med hjälp av kroppsspråk, minspel, gester, rörelser, sinnesuttryck, minnen och tankar.

Språkutveckling sker kontinuerligt på förskolan och är en självklar del av allt vårt arbete. Det språkutvecklande arbetet sker både enskilt och i gemensamt i barngruppen och i arbetslaget.

Utbildningen i förskolan ska lägga grunden för barnens förståelse för olika språk och kulturer, inklusive de nationella minoriteternas språk och kulturer Lpfö18

Notera att när begrepp som språk, språkande, språkutveckling osv. används i denna text så är det svenska språket det som i första hand menas om inte annat språk eller modersmål specifikt nämns.

Språk och kommunikation

Med det förhållningssätt kring språk och kommunikation som läroplanen för förskolan uttrycker så handlar förskolepedagogens uppdrag om att möta varje barn efter deras förutsättningar och att bygga relationer till varje barn. Barn som känner sig välkomna till förskolan, som blir bekräftade och inkluderade i lekar och i barngruppen och som får inflytande i sin vardag får goda förutsättningar för språkande.

På förskolan Alsalam så använder vi oss av multimodala verktyg för att skapa en språkstimulerande miljö och lyfta barns språkande i stunden. Vi använder oss av digital teknik, naturmaterial, teckenstöd, sånger, ramsor, vardagligt konverserande, medforskande dialog, och framför allt läsandet som våra främsta verktyg för att locka fram och uppmuntra barnens språk.

Förskolans arbete baserat på senaste forskningen inom språkutveckling

Lärande sker aldrig i ett vakuum utan är, vilket blir tydligt i förskolan, en social aktivitet och en ständigt pågående process. På förskolan Alsalam så lägger vi stor vikt vid att inlärandet av språk sker i ett sammanhang och förlitar oss därmed på det sociokulturella perspektivet på lärande. Vi kan tydligt se hur kommunikationen mellan barn och pedagoger utvecklas och stöttar barnen i att sedan kunna kommunicera med varandra och träna nya ord och uttrycksformer, kontextualisera dem, och så småningom använda dem i leken med lätthet för att kommunicera sina tankar och sin vilja, alltså att barnen använder sig av den proximala utvecklingszonen för sin språkutveckling. Att lära sig ett språk är en aktiv process, och för oss på förskolan Alsalam så förändras språkmiljön drastiskt från starten av höstterminen.

I Förskolan Alsalam Haga & Jasmine används följande material för att uppnå en likvärdig utbildning. Materialet är evidensbaserat och bygger på forskning om barns språkutveckling.

- [Om babblarna – babblarna.se](http://babblarna.se)
- [TRAS– nyponforlag.se](http://TRAS-nyponforlag.se)
- TAKK – Tecken som AKK – spsm.se
- Om tecken – snicksnacksnoken.se
- [TAKK – Tecken som AKK – broschyr](#) SÖK Södra regionens kommunikationscentrum

Artiklar kring språkutvecklande arbetssätt finns på [Förskoleforum](#) – inloggning behövs. Några smakprov:

- [Stimulera barns språkutveckling del 1](#)
- [Stimulera barns språkutveckling del 8](#)

Självvärderingsinstrument

1. Barnen erbjuds möjligheter till exempelvis sång-, sagostunder och berättande.

2. Barnen har tillgång till musik, lärappar och barnlitteratur. Språkutvecklande material finns tillgängligt för barnen i den dagliga verksamheten genom läsande och berättande samt språklekar integrerade i förskoledagens olika moment.

3. Pedagogerna ger barnen, utifrån deras intressen och behov, samt utifrån läroplanens mål och riktlinjer, planerade tillfällen till varierade tal-, sång-, rim- och ramslekar, skriv- och läserfarenheter genom att berätta och samtala om såväl barnens som pedagogernas erfarenheter och upplevelser.

4. Viss dokumentation och uppföljning av barns svenska språkutveckling (med hänsyn även till flerspråkighet) sker och leder till planering tillsammans med barnen av utmanande och språkutvecklande aktiviteter. Genom dialog och samtal med barnen får barnen ge uttryck för sina uppfattningar och känslor, formulera problem och argumentera i syfte att främja sin språk-, kunskaps- och identitetsutveckling och samtidigt tillägna sig nya ord och begrepp. Vi använder observationsverktyget TRAS som ett stöd för pedagogerna i arbetet.

5. Pedagogerna använder pedagogisk dokumentation som verktyg för reflektion och planering för att följa upp och fördjupa bilden av verksamheten. Barns och föräldrars inflytande ökas genom tydlig återkoppling av barns lärande i relation till aktuella verksamhetsmål. Pedagogisk dokumentation används i olika former av kompetensutveckling.

6. Barnens språk-, läs- och skrivutveckling utmanas medvetet genom att reflektera tillsammans med barnen. Pedagogisk dokumentation används för att följa upp barns språkutveckling och kommunikativa förmåga. Det används som underlag för att öka förståelsen för hur barns språkliga och kommunikativa förmåga utvecklas samt för att planera det arbetet utifrån barngruppens behov och verksamhetens aktuella mål.

Det finns många sätt att arbeta språkutvecklande i barngruppen. Här är några exempel på hur vi arbetar:

- Visar att alla språk är lika värdefulla. Låt barnen få använda alla sina språkliga resurser i förskolan. Det kan bidra till att identiteten och självkänslan stärks vilket kan uppmuntra till användande av det svenska språket.
- Skapa så många meningsfulla sammanhang som möjligt som ger möjlighet till språkande och samspel.
- Läser högt och samtalar om text.
- Ställer öppna frågor och följdfrågor. Ger barnen tanketid och talutrymme.
- Omger barnen med ord i alla sammanhang. Benämner och beskriver föremål och det vi gör och ger på så sätt barnen ett utökat ordförråd.
- Samtalar om ord och deras betydelse, förklarar obekanta ord och begrepp.
- Erbjuder flera olika texttyper som berättande, beskrivande och instruerande texter, till exempel sagan vid lästunden och receptet när man bakar.

- Parallelspråkar när möjlighet finns, och stöttar den svenska språkinläringen genom att finnas närvarande och översätta ord som sägs på andra språk till svenska så att barnen får utveckla det svenska språket och begreppsförståelsen.
- Lyssnar aktivt på vad barnen kommunicerar och uppmuntrar dem att aktivt lyssna på varandra.
- Uppmuntrar interaktion genom att erbjuda barnen många möjligheter till samtal med varandra och personalen
- Leker med orden med hjälp av rim, ramsor, att hitta på egna ord eller andra språklekar.
- Använder och kombinerar flera olika uttrycksformer som kan stötta språkutvecklingen, till exempel bild, rörelse och sång.
- Kartlägger språkarbetet i förskolan och gör en gemensam plan för hur vi kan utveckla arbetet.

Dialogen

Hjälper barnen att uttala de nya orden i sin kommunikation, vilket kan stötta barnet att öka sitt ordförråd.

Dialogisk högläsning

Barnen ska erbjudas en stimulerande miljö där de får förutsättningar att utveckla sitt språk genom att lyssna till högläsning och samtala om litteratur och andra texter. Utbildningen ska ge barnen förutsättningar att kunna tänka, lära och kommunicera i olika sammanhang och för skilda syften. Därigenom läggs grunden till att barnen på sikt tillägnar sig de kunskaper som alla i samhället behöver. Förmåga att kommunicera, söka ny kunskap och samarbeta är nödvändig i ett samhälle som präglas av stort informationsflöde och kontinuerlig förändring. (Skolverket, 2018, s. 5)

Enligt Walsh och Hodge(2016) är det viktigt för barns utveckling att vuxna inte bara läser högt för barnen, utan även leder barnen i kritisk reflektion och diskussion kring läsningen. Det är i dessa stunder som den proximala utvecklingszonen kan nyttjas av barnen, och deras förmåga att tänka abstrakt och använda sig av inferens, vilket Newman, Dickinson, Hirsh-Pasek och Michnick-Golinkoff (2016). förklarar som förmågan att läsa mellan raderna, kommer fram. Bergöö och Jönsson (2012) skriver att ett bra sätt att stötta barnen på deras väg mot att bli kritiska läsare med god literacy-förmåga är att lyfta ämnen som .tex. Genus och andra sociala frågor och orättvisor för barnen. Enligt Hofslundsengen, Bøyum, och Sandnes Haukedal (2017) så är kvalitet att föredra framför kvantitet och det är alltså inte längden på lässtunden som avgör, utan de förespråkar bland annat för att stötta flerspråkiga barn, att korta men kontinuerliga och regelbundna stunder av dialogisk högläsning är att föredra.

Hur:

Pedagogen finns nära barnen för att ställa frågor och hjälpa dem att uttala nya, specifika ord och för att nå en dialog med barnen. Vad har du målat? Vad har din kompis målat? och Vad är det? I kommunikationen mellan pedagogen och barnet kan man t.ex. ha nya ord i fokus.

Barnen får tillfälle att både lyssna och tala. Genom dialogen upprepas orden många gånger och barnen får möjlighet att använda orden i sitt tal. När barn får höra nya ord lär sig vissa barn dessa ord omgående, medan andra behöver mer tid för att börja använda de nya orden själva.

Pedagogen ställer frågor och barnen ges möjlighet att uttrycka sina tankar, ställa egna frågor och kommunicera. Dialogen är en process där det sker ett utbyte av tankar. Genom en turtagande verbal kommunikation stöds barns erövrande av ord och ordförståelse.

Läsningen

Stimulerar barnets fantasi och skapar intresse för att läsa böcker, att peka på och verbalisera bilder, och ställa frågor. Upprepning av ord förstärker barnets kunskap om orden, barnens receptiva och expressiva ordförråd ökar och utvecklas från passivt till aktivt.

Hur:

Vi väljer böcker med tydliga och inspirerande bilder och en text med rikt ordförråd. Pedagogerna presenterar sagan för barnen genom att berätta vad sagan handlar om. Medan sagan läses för barnen ställer pedagogerna frågor till barnen Var är lärkan?, Vilken fågel sitter i granen? Att läsa böcker är en aktivitet där nya ord övas i ett sammanhang. Barnen pekar ofta på bilderna i boken och sätter ord på dessa. Sedan upprepas orden många gånger, och samma böcker läses flera gånger, och innebär ett konkret sätt att öva in ord med rätt uttal och satsmelodi. Vi använder oss av böcker på olika nivåer för att anpassa utbildningen efter den språkliga nivån i svenskan som barnen befinner sig.

Att läsa böcker väcker intresse hos barnen och barnen börjar fråga efter att få ha stunder för läsning oftare. Barnen letar själva fram böcker och bläddrar själva i böckerna, pekar på bilderna och berättar om bilderna för varandra. Barnen börjar "läsa" själva. Barnlitteraturen kan stimulera barns ordförråd och förståelse, men är samtidigt bärande genom text och bild av olika normer och värden. Därför reflekterar vi kring dessa både kollegialt, men även med barnen, hur framträder rum, plats, människa och djur? Vilka normer och värden speglar dessa?

Vi går även regelbundet till bibliotek med barnen för att skapa möjligheter för barnen att själva bestämma vad vi ska läsa och vara en del av processen när vi väljer material till avdelningen.

Utomhuspedagogik

På Förskolan Alsalam jobbar vi utifrån en Språk och Natur profil. Att använda naturen som arena för inläring av språket gör processen ofta både mer intressant och konkret för barnen. Vi tar utgångspunkt i material från bland annat naturskoleföreningen om hur vuxna och barn tillsammans kan arbeta utifrån ett naturvetenskapligt arbetssätt och ställa produktiva frågor som bjuder in till reflektion och analys. Barnen får diskutera och fundera kring allemansrätten, olika sambandsförhållanden i naturen samt hur människan påverkar naturen och vice versa. Genom att få se, röra, lukta och erfara omvärlden lär sig barnen olika begrepp och når en djupare förståelse av deras innebörd. Vi har på vår förskola en gemensam kunskapssyn där barn och vuxna är varandras med-forskare och tillsammans upptäcker världen och språket.

Barnets aktiva deltagande

Kan bidra till att barnen får gemensamma erfarenheter, barn som är blyga kan känna sig trygga i gruppen. De kommunicerar mer verbalt med sina kamrater när de kan använda samma ord. De gemensamma orden blir initiativ till lekar, där alla kan känna igen sig.

Hur: Barn ska ha inflytande och vara delaktiga i sitt lärande. Pedagogerna erbjuder, och barn pratar, tänker, lyssnar och gör val. Barn målar och ritat bilder som av pedagogerna kan benämnas och diskuteras. När barnen visar intresse för något exempelvis fåglar, kan barnen i leken förvandlas till fåglar och flyga! Pedagogerna finns där som en medforskare och ställer produktiva frågor som: Vilka färger har din fågel? De kan leta upp olika fåglar på internet, leta efter fler fåglar, ta bilder på dem, och på detta sätt så används barnens nyfikenhet, de deltar aktivt, deras tankar, frågor och känslor uppmärksammas och de gör nya erfarenheter. I rutinsituationer som när vi äter frukt, så kan barnen känna, lukta, röra, och smaka på en frukt medan pedagogerna beskriver färger, former och egenskaper hos frukten. Samtidigt tar barnen in den informationen som sinnen förmedlar. Hela tiden sker kommunikation och språkande, barnen lär sig nya ord, får dem gemensamt, och använder dem så småningom i lekar. Det är i barnens meningsskapande som språket kan uppstå, och på förskolan Alsalam så arbetar vi utifrån att barn lär sig bättre ju mer lustfylld undervisningen är, och därför fångar vi upp barnens chanser till språkutveckling i nuet, i leken, och fyller situationerna som uppstår i vardagen med lustfyllt lärande för att de också ska bli en del av barnens glädje i samband

med lärande av svenska språket. Vi fångar även upp barnens intressen i våra inplanerade undervisningsmoment och reflekterar under terminens gång med barnen om vilka moment som varit mest intressanta (och därmed lärorika).

Förskola och hem viktig samverkan

Utvecklingssamtal

Vi har utvecklingssamtal två gånger per läsår där pedagogen tillsammans med vårdnadshavaren reflekterar kring barnets utveckling och mående på förskolan. Inför utvecklingssamtalet fyller ansvarig pedagog i en samtalsmall i den digitala plattformen Unikum, en blankett med frågor som är ämnade att fånga upp de olika viktiga punkterna i barnets situation på förskolan. Alla punkter kan av pedagogen svaras på ur pedagogens och barnets eget perspektiv. Sedan skickas frågorna vidare till vårdnadshavare. Efter att varje punkt gått igenom diskuterar förälder och pedagog om sina uppfattningar om förskolan generellt samt barnets lärande. Vi uppskattar föräldrarnas synpunkter och efter utvecklingssamtalet skriver vi ner de tankar och förslag som vårdnadshavarna kommit med och för vidare detta (specifikt det som rör förskolans verksamhet i stort) i planeringar samt diskussioner i arbetslaget.

När samtliga utvecklingssamtal är avklarade gör förskolans pedagoger en sammanfattning av de utvecklingssamtal som hålls, och ser över vad som har gått bra och vad som kan utvecklas vidare. Det övergripande syftet med utvecklingssamtalen är att tillsammans med vårdnadshavaren se över varje barns utveckling och lärande i enlighet med läroplanens mål och intentioner.

Samverkan mellan hem och förskola är en central del av vårt språkutvecklande arbete då vi får insyn i barnens språkutveckling i hemmet och kan arbeta vidare med ett bredare perspektiv.

Vår förskola arbetar mycket med språk då de flesta av de barn som går hos oss kommer till oss med andra modersmål, de förutsättningar vi har är att material ska finnas tillgängligt på förskolan. Barnen ska bland annat få möjlighet att läsa böcker, framförallt på svenska, men vi tillhandahåller även litteratur på olika språk, och därmed ges möjlighet till modersmålet i förskolan. Detta förutsätter att förskolan har kunskap om barnens språkliga bakgrund, vilket ges i kontakten med föräldrar och under inskolningen. Det är även viktigt att pedagogerna visar en positiv attityd gentemot alla språk, dock är vår policy att personalen endast talar svenska i barngrupp om det inte finns särskilda anledningar till att annat språk behöver användas. Barnen ska även kunna ha ett inflytande över vilket språkligt material som ska finnas, exempelvis kan böcker på andra språk önskas, och även vilka aktiviteter som ska finnas. Detta i sig kan skapa en utmaning för pedagogerna då materialet kan uppfattas som överväldigande, men pedagogerna ska av ledningen ges möjlighet att lära sig tolka och läsa dessa böcker och annat språkligt material oavsett egen språklig bakgrund.

Utifrån detta material måste det systematiska kvalitetsarbetet ske fortlöpande. Avdelningsansvariga pedagogerna ska få utvecklingstid varje vecka då språkplanen skall utvärderas, frågor som bör ställas är bl.a.; Vad är vårt mål? Hur långt har vi kommit? Vad behöver göras? Språkplanen kräver en extra lyhördhet från pedagogerna på barnens önskemål, då de ska ges möjlighet till inflytande. Det behöver få ta tid, och därför väljer vi ofta att skapa mindre grupper och dela upp oss, så barnen får den tid de behöver, samt får bli sedda och hörda.

Arbetet anpassas till ålder och mognad

På förskolan Alsalam så arbetar vi utifrån åldersindelade grupper. För de barn som är 1-2 år så finns avdelningarna Lilla björn Haga & Jasmine, för 3 år finns Mellan björn, 4 år Stora björn Haga & Jasmine och för 5 år finns Ekorren.

Hos oss så arbetar de yngsta barnen i "Lilla björn" Haga & Jasmine med språkutveckling på samma sätt som beskrivs ovan, med anpassningar efter att dessa barn precis är i startgroparna av sitt språkande. Vi arbetar bl.a. utöver det med "Babblarna", eftersom dessa figurer är gjorda för just språkstimulans och utveckling hos de yngsta barnen, det finns en variation av metoder och material som kan arbetas med och det finns även mycket som redan är färdiggjort med TAKK, och annars är det lätt att anpassa. Mer information om Babblarna, hur de är tänkta att användas osv. finns utförligt beskrivet på deras hemsida samt vår planering¹.

<https://www.hattenforlag.se/inspiration/logopeden-tipsar/tidig-sprakutveckling/spraklek-med-babblarna>

Vi arbetar därefter även utifrån en "Språktrappa" som bygger på de olika steg som den evidensbaserade forskningen kring barn språkutveckling visar att barn går igenom när de lär sig ett språk. En viss ålder avgör inte alltid vart i trappan ett barn befinner sig, men kan ge oss en utgångspunkt innan observation och individualisering av utbildningen i förskolan kunnat ske.

Samspel: Bjuda in, bemöta och bekräfta

Samspel och kommunikation förutsätter att det finns goda möten som bygger på trygghet och tillit hos både barnet och den vuxna. Det är den vuxna som har ansvaret att bjuda in barnet, bemöta det med kärlek och genuint intresse samt bekräfta alla barnets signaler. Språket utvecklas i mänsklig samvaro - inte genom envägskommunikation från TV, datorprogram eller liknande. Som vuxen bör man också ha insikt om att det ibland kan vara svårt för barnen att "hitta" varandra och få igång en lek, därför gäller det också att hjälpa barn så att de både bjuder in andra barn och bli inbjudna i andra barns pågående lek. Möt barnet på ett intresserat och välkomnande sätt - försök få barnet att känna sig som en VIP-person och få uppleva att hon / han och är värdefull kompetent, och spännande för dig och de som finns i gruppen.

Innehåll: Benämna begrepp

Utgå ifrån det är barnet visar intresse för och benämnde med ord det innebär att man bekräftar barnet samtidigt som man stimulerar barnet begreppsutveckling och därmed ordförråd. Säger barnet någon kort kommentar själv i leken så är det fritt fram för dig som vuxen att haka på det vill säga genom att benämna det är barnet intressera sig för bekräftar du barnets intresse och språkutveckling. Stimulera nyfikenhet jämförande utforskande och funderingar. Ställ inte så många frågor till barnet-det kan vara begränsande men rikta gärna ljuset mot något som du själv tycker verkar intressant, det föder också barnets lust att reagera och kanske kommentera.

Form: Belysa och bygga ut.

De flesta barn lär sig språket utan att anstränga sig det minsta eller ens vara medvetna om vilken kometkarriär de gör. Som vuxna är vi heller knappast medvetna om komplexiteten i språket struktur

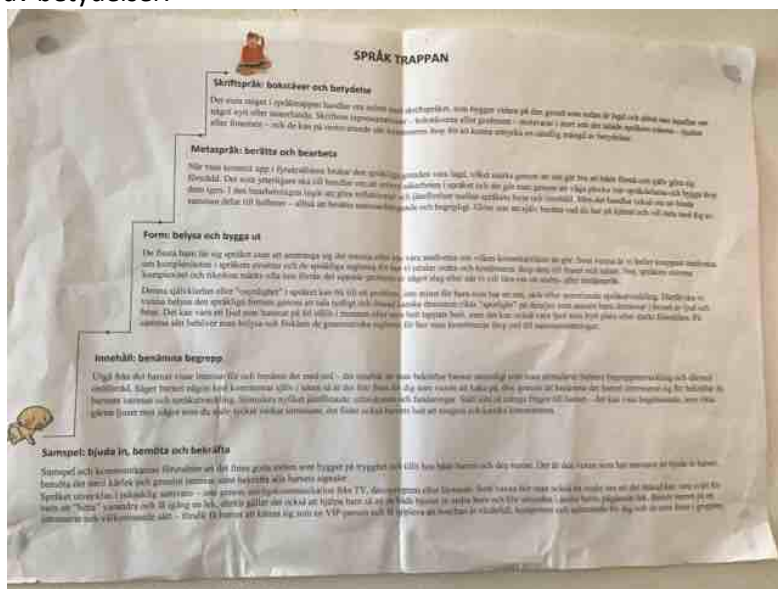
och de språkliga reglerna för hur vi uttalar orden och kombinerar ihop den till fraser också massor. Nej, språkets enorma komplexitet och rikedom märks ofta inte förrän det uppstår problem av något slag eller när vi vill lära oss att andra- eller tredje språk. Denna självklarhet eller "osynlighet" i språket kan bli till ett problem, inte minst för barn som har en sen, skör eller annorlunda språkutveckling. Därför ska vi vuxna belysa den språkliga formen genom att tala tydligt och ibland kanske dessutom rikta "spotlight" på detaljer som annars bara drunknar i bruset av ljud. Det kan vara ett ljud som hamnat på fel ställe i munnen eller som helt tappats bort, men det kan också vara ljud som bytt plats eller starkt förenklats. På samma sätt behöver man belysa och förklarade grammatiska reglerna för hur man kombinerar ihop ord till sammansättningar.

Metaspråk: Berätta och bearbeta

När man kommit upp i fyra års åldern brukar den språkliga grunden vara lagd vilket märks genom att det går bra att både förstå sig själv och göra sig förstådd. Det som ytterligare ska till handlar om att erövra säkerheten i språket och det gör man genom att våga plocka isär språkdelarna och bygga ihop den igen. I den bearbetningen ingår att göra reflektioner och jämförelser mellan språkets form och innehåll. Men det handlar också om att binda samman delar till helheter-alltså att berätta sammanhängande och begripligt. Glöm inte att själv berätta vad du har på hjärtat och vill dela med dig av.

Skriftspråk: bokstäver och betydelse

Det sista steget i språktrappan handlar om mötet med skriftspråket, som bygger vidare på den grund som redan är lagd och alltså inte handlar om något nytt eller annorlunda. Skriftens representationer-bokstäverna eller grafemen-motsvarar i stort sätt det talade språket enheter-ljuden eller fonemen-och det kan på motsvarande sätt kombineras ihop för att kunna uttrycka en oändlig mängd av betydelser.

Utmaningar och möjligheter

Svenska språkets ställning i förskolan Alsalam är en del av vår profil. I Sverige är svenska huvudspråk enligt språklagen (2009:600). Som huvudspråk är svenska samhällets gemensamma språk, som alla som är bosatta i Sverige ska ha tillgång till och som ska kunna användas inom alla samhällsområden (4 och 5 §§). Vi som förskola har ett särskilt ansvar för att svenskan hos de barn

som går hos oss används och utvecklas. Var och en som är bosatt i Sverige ska enligt språklagen ges möjlighet att lära sig, utveckla och använda svenska. Den som har ett annat modersmål ska ges möjlighet att även utveckla och använda sitt modersmål. När det gäller barn med annat modersmål än svenska anges i skollagen att förskolan ska medverka till att barnen får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål (8 kap. 10 §).

Som regel är alltså svenska huvudspråk i förskolan Alsalam. Svenska språkets ställning i förskolan har ytterligare förstärkts i den reviderade läroplanen för förskolan (SKOLFS 2018:50) som trädde i kraft den 1 juli 2019. Enligt denna läroplan (Lpfö 18) ska förskolan lägga stor vikt vid att stimulera barnens språkutveckling i svenska, genom att uppmuntra och ta tillvara deras nyfikenhet och intresse för att kommunicera på olika sätt. Barnen ska erbjudas en stimulerande miljö där de får förutsättningar att utveckla sitt språk genom att lyssna till högläsning och samtala om litteratur och andra texter. Utbildningen ska ge barnen förutsättningar att kunna tänka, lära och kommunicera i olika sammanhang och för skilda syften. Enligt läroplanen ska förskolan vidare ge varje barn förutsättningar att bl.a. utveckla ett nyanserat talspråk och ordförråd samt både det svenska språket och sitt modersmål, om barnet har ett annat modersmål än svenska.

På förskolan Alsalam är vi väl medvetna om att vi har en stor utmaning i att majoriteten av barnen som vi utbildar inte har svenska som modersmål, men vi ser också att när vi fokuserar på processen av språkinlärning, utan att förminska något av barnens språk, så får vi en utveckling där barnen känner att alla deras språk är bra, och lika värda. Då har barnen också möjlighet att med självsäkerhet uttrycka sig på alla dess språk utefter vad som passar i situationen.

Vi på förskolan Alsalam är även noga med, och har en policy kring att alla pedagoger alltid pratar svenska på förskolan när de är tillsammans med barngruppen, undantag görs dock om behovet är starkt nog och situationen tillåter det, (detta kan t.ex. vara i kommunikationen med barn i stark affekt som ännu inte förstår svenska och dyl.). När barnen pratar sitt hemspråk och det finns personal närvarande som förstår så arbetar vi med parallellt språkande, där personalen befäster det som barnet uttrycker på svenska och ger barnet möjlighet att få till sig de begrepp denne använder sig av på det svenska språket, vi har sett att detta är en effektiv metod för inlärning av svenska begrepp som barnet behärskar på sitt eget språk, men inte ännu lärt sig eller valt att uttrycka på svenska.

På organisationsnivå så arbetar vi utifrån att det på varje avdelning ska finnas en jämn fördelning av personal som har svenska som modersmål.

Extra anpassning och särskilt stöd

I de fall där det finns barn i gruppen som behöver extra stöd i sin språkutveckling så har vi rutiner som följs, där kontakt med föräldrar samt vid behov specialpedagog, ingår. (Se bilagor). När det gäller barn som konstaterats vara i behov av särskilt stöd samarbetar vi med specialpedagog för att dessa barn på sina egna villkor ska kunna delta och utvecklas i aktiviteter och i samspel med andra. Handlingsplan utarbetas i samråd med specialpedagog då behov föreligger. Förskolans specialpedagog är ett stort stöd i form av handledning till förskolans personal då extrainsatser behövs, både för grupper och enskilda barn.

På förskolan Alsalam använder vi oss av många olika former av språkande för att fånga in läroprocessen på förskolan och vi ser det som mycket viktigt att alltid reflektera kring olika förhållningssätt till språkutveckling. Vi har kontinuerligt gemensamma genomgångar av olika sätt

att arbeta språkutvecklande. Det språkutvecklande arbetet sker både på individnivån där vi fångar in varje enskilt barns lärande och där varje pedagog har ett visst antal ansvarsbarn att fokusera på i dokumentation och kartläggning av barnens språkutveckling, samt gruppnivå där vi i arbetslaget gemensamt går igenom och stärker verksamhetens kvalitetsarbete kring språket. Vi har även avsatta tider för gemensam reflektion och analys med förskolans ledning där vi ser över verksamhetens språkutvecklande arbete på en övergripande organisationsnivå.

IKT och Digitala hjälpmedel för språkande

Samtliga pedagoger får vid anställning en egen iPad att använda sig av i arbete med barngruppen och utveckling av barns lärande. Vi använder oss av olika multimediala funktioner som bilder, videos och pedagogiska appar för att stötta barnens språkutveckling. Personal fortbildas kontinuerligt i pedagogisk användning av digitala hjälpmedel i undervisningen bla. av Komtek. Barnen tar också del av dokumentationen i förskolan, och hjälper till att ta bilder på olika aktiviteter och läromoment, där de får träna på att verbalisera vad de gör och ser. Samt spelar in videor där de berättar vad de lärt sig, vad de tyckte var mest intressant av det som vi lärt oss, samt vad de vill lära sig mer av i framtiden.

Vi dokumenterar och följer barnens språkande genom dokumentationsplattformen "Unikum" där vi dokumenterar, och reflekterar över barnens språkutveckling på grupp- samt individnivå varje vecka. Vi har även en förskollärare och "Digitalista" vars huvudansvar är att ha översyn över dokumentation och följsamhet mot läroplanen, och som rapporterar till rektor som sedan i samverkan med ledningen kan besluta om behovet finns av att närmare observera språkutveckling hos någon grupp eller individ för att se om insatser kan behövas.

Förskolans helhetssyn, individ, grupp och organisation.

Individnivå

Att arbeta språkutvecklande med individer är självklart inte något som alltid kan vara helt planlagt, utan mycket baseras på det varje barn bär med sig till förskolan och vad vi som pedagoger kan få att fungera i stunden. Men här är ett axplock av de metoder som vi på förskolan Alsalam använder oss av för att arbeta språkutvecklande med barnen.

De aktiviteter som ska ske på förskolan måste planeras under planeringstid, men några finns bestämda redan innan terminens start, och dessa ska ske kontinuerligt under terminen. Den första aktiviteten är under utomhusvistelsen, under utomhusvistelsen ska det ske en inplanerad språklig aktivitet minst en gång i veckan. Dessa aktiviteter kan beröra att benämna olika saker.

Även sagoberättande ska ske på flera olika sätt. Minst en gång i veckan ska en kapitelbok läsas med barnen, där ett kapitel läses varje vecka. Utifrån detta får barnen göra en skapande aktivitet där de tolkar det som lästs. Det kan ske genom målning eller bygge, men även andra skapande aktiviteter kan användas. Barnen ska också en gång i veckan få höra och/eller berätta med hjälp av smartboard, iPad, eller flanosagor. Dessa kan kopplas till något barnen själva har funnit ett intresse i, eller vid exempelvis läsvilan. I slutet av terminen ska barnen skapa sina egna sagor på olika sätt, genom antingen flanobilder, målningar, skrift och mera. Dessa går att kombinera utifrån barnens egna idéer.

Under denna termin ska även aktiviteterna och annat som kan kopplas till språk dokumenteras kontinuerligt i Unikum, detta görs på gruppnivå av den på avdelningen som har utvecklingstid, samt på individnivå under personalens reflektionstid där varje pedagog dokumenterar för sina ansvarsbarn (ca 5 per pedagog). Detta för att på så sätt utvärdera den språkliga utvecklingen hos barnen, dels under terminens gång, men även en slutlig utvärdering i terminsslutet. Utvärderingen ska visa vad i verksamheten som gått bra eller mindre bra, hur det kan förbättras och vad vi ska ta med oss till nästa termin.

Oavsett vad personer har för svårigheter så finns det någon form av språk för alla, och det är inte alltid två parter har samma språk, men då kan de ändå föra en konversation. Vårt språk består inte bara av verbal kommunikation, utan det är även mycket kroppsspråk och gester som spelar in i kommunikationen. I dagens värld kan det vara svårt om en person saknar språk eller har förlorat den verbala förmågan och samhället är ofta snabba på att åtgärda sådana saker. I förskolans värld har det blivit allt mer vanligt att barn som inte är födda i Sverige finns i förskolans verksamheter, och då ställs vi ofta för dilemman hur vi kan "lösa" det så att dessa barn kommer till skolan med samma förutsättningar som de barn som har svenska som modersmål.

Det är för oss viktigt att personalen i förskolan Alsalam har en positiv inställning till dessa utmaningar. Vi ska enligt läroplanen (Skolverket, 2018) arbeta för att barnen ska utveckla sin språkliga förmåga, och detta gäller inte enbart det svenska språket, även om det är mer framträdande och för oss blir en ännu högre prioritet eftersom det är förskolan som blir många av våra barns enda chans att få till sig svenskan.

Gruppnivå

Samtliga avdelningar har personalmöte under en timme varannan vecka. Syftet är att granska hur arbetslaget fungerar i helhet och gemensamt fundera på hur vi ytterligare kan förbättras i vårt dagliga arbete med att skapa en intressant och lärorik pedagogisk miljö för våra barn att vistas i. Vi delger varandra i arbetslaget om hur vi arbetar med språket, och hur vi upplever att rutinerna fungerar.

Om något speciellt har hänt under veckan tar vi upp det till diskussion för att gemensamt komma fram till bästa lösningen. En pedagog utses till sekreterare vid dessa möten och vi börjar med att gå igenom förgående protokoll för att kunna återkoppla och se hur olika situationer har utvecklats. Då vi utgår från färdiga protokoll blir mötena strukturerade och det blir lätt att se den röda tråden i vårt arbete.

BRUK samt Mål och Utvecklingsplaner

Förutom personalmöten så fyller varje arbetslag i Mål och Utvecklingsplaner samt BRUK (vilket är ett självskattningsverktyg) under läsårets gång. Vi dokumenterar, analyserar och följer gemensamt upp tidigare gjorda analyser. Vi ser bland annat över hur barns kommunikation och samspel, delaktighet och inflytande främjas i verksamheten samt hur barns förmågor och kunskaper kontinuerligt förändras inom målområdena. Vi analyserar även kring hur dokumentation och uppföljning på förskolan på bästa sätt kan stötta vårt språkutvecklande arbete.

Organisationsnivå

Vi behöver kontinuerligt utveckla och förändra det språkutvecklande arbetet i förskolan, och ett nära samarbete med förskolans ledning är en viktig del av detta. En gång i månaden har vi en gemensam APT (arbetsplatsträff) och där deltar rektor, utvecklingsledare, förskollärare, barnskötare, administratör och service personal som arbetar i förskolan som exempelvis bussvärdar och kökspersonal. Vi går under dessa träffar gemensamt igenom förskolans verksamhet och pedagoger och förskolans ledning får här föra fram synpunkter på verksamheten och ge förslag på olika förbättringsområden. Vi har ett visst antal studiedagar under läsårets gång där samtlig personal har möjlighet att utforma arbetsplatsen. Vi upprättar gemensamt exempelvis en verksamhetsplan.

Barns inflytande i det språkutvecklande arbetet

I vårt kvalitetsarbete är barnens synpunkter på verksamheten av största vikt. Vi tar med oss deras åsikter och upplevelse av förskolan i dokumentationen genom att bland annat använda oss av olika Mind Maps där vi tillsammans i barngruppen går igenom det som vi tidigare lärt oss samt vad barnen vill lära sig mer om. Vi tar sedan med oss deras synpunkter i framtida planeringar. Barnen ges här möjlighet att komma med synpunkter och ge förslag på förbättring av verksamheten. Barnen inkluderas också aktivt i dokumentationen av förskolans arbete med hjälp av digitala hjälpmedel där de själva är med och tar bilder och videor.

Hur arbetar vi för att barnen förbereds för fortsatt lärande

Den stora majoriteten av barnen på förskolan talar inte svenska hemma och vi behöver därför ha ett ännu starkare fokus på svenska undervisningen än de flesta andra förskolor. Vi vill ju alla att barnen hos oss i framtiden ska ha alla valmöjligheter vad gäller fortsatt utbildning och karriär.

Förskolan Alsalam arbetar ständigt för att stimulera och utmana barnen i deras utveckling och lärande så att de får möjlighet att utvecklas utifrån sina förutsättningar. Arbetet genomförs på ett sådant sätt att barnen ges förutsättningar att utvecklas och förberedas för fortsatt lärande, samt sker på ett medvetet sätt genom målstyrda processer, det vill säga undervisning. Det är därmed för oss möjligt att säkerställa att barnens utveckling och lärande sker i riktning mot de mål som förskolan ska sträva efter. Vi försöker varje dag att erbjuda en verksamhet som är både rolig och meningsfull för barnen samt att ge barnen en rad tillfällen varje dag då de genom undervisning kan få möjlighet att utvecklas och lära optimalt i riktning mot att förberedas för det livslånga lärandet. Rektor styr upp och skapar förutsättningar för att förskollärare ska kunna ta sitt ansvar. På förskolan Alsalam arbetar vi medvetet med att använda språklig och kommunikativ interaktion som verktyg i undervisningen. Samtal mellan vuxen och barn ska leda till dialoger så att samtalet utvecklas till att bli en målstyrd process som syftar till utveckling och lärande. Därmed lyfts också

möjligheterna för barnen att få optimal stimulans för att utvecklas mot de mål som förskolan ska ge förutsättningar för att utveckla.

Barnens nyfikenhet och vetgirighet är central för det språkutvecklande arbetet, på förskolan Alsalam och vi arbetar för att dessa ska användas som tillfällen till att undervisa på ett medvetet sätt. Därigenom stimuleras barnens nyfikenhet och lusten att lära. Barnen uppmuntras alltid att utforska och undersöka och får alltid stöd och vägledning i att utveckla färdigheter som leder till självständighet i svenska språket.

Barnen uppmuntras och stimuleras att samspele och lära av varandra. Förskollärare och arbetslag tar alltid tillvara på tillfällen att stimulera språket, utmana och undervisa i samspelet med barnen. Förskolan Alsalam har miljöer som är inbjudande och innehållsrika och som stimulerar barnen till lek och aktiviteter. Rektor har ett särskilt ansvar för att se till att alla barn får tillgång till en innehållsrik och stimulerande miljö. Rektor och förskollärare arbetar i samverkan med arbetslagen kontinuerligt med att utveckla arbetet med att använda miljöer och material i syfte att stimulera språkutveckling och lärande. Materialet på förskolan exponeras och görs tillgängligt för alla barn oavsett ålder. Förskollärare och övrig personal använder barnens lek för att stimulera och utmana ett språkligt lärande, och leken är alltid viktigast som verktyg för lärande.

Mål för hela förskolan

Huvudsakligt Mål: Att utveckla och stimulera barnen i deras språkutveckling

Övergripande mål:

- Det är alla pedagogers ansvar att utveckla barnens och elevernas språkkunskaper.
- I alla våra verksamheter ska språkutvecklande arbetssätt vara i fokus.
- Förskollärare och lärare ska använda genomtänkta strategier som stödjer och utvecklar språkutvecklingen i sin undervisning.
- Lärare i förskolan och i skolan använder kollegialt lärande som metod för att dela med sig av erfarenheter och kunskaper. I varje verksamhet ska det finnas tydligt satta mål för språkutveckling inom verksamhetens systematiska kvalitetsarbete.
- För att mäta måloppfyllelse är Skolverkets BRUK det verktyg för självskattning av kvaliteten och stöd i det systematiska kvalitetsarbetet som vi använder oss av.
- TRAS är det observationsverktyg som vi använder oss av för att synliggöra och utvärdera det språkutvecklande arbetet i barngrupperna.

Fortbildning och kompetensutveckling

Personalen i förskolan har och kommer även i framtiden kontinuerligt fortbildas. Både i vägledande samspelsteorier som ICDP, som syftar till att medvetandegöra förskolepersonalens förhållningssätt i sitt arbete med barnen samt i teorier om flerspråkighet och hur man främjar språkutveckling hos flerspråkiga barn. Personalen deltar också en gång per läsår i naturskolans utbildning om hur naturen kan användas i den språkliga undervisningen. Ledningen kommer bjuda in föreläsare samt skicka ut personal på olika seminarium/utbildningar som fokuserar på språkundervisning i förskolan.

Observation av barngrupper

Rektor ansvarar för att observation av barngrupperna utförs av förskolelärare med speciellt fokus på språk och språkutveckling. Vi har i nuläget två förskollärare som har ansvar för att observera språknivån i barngrupperna. Efter att observationerna genomförts kommer förskollärarna i samråd med resterande pedagoger samt utvecklingsledare upprätta en handlingsplan för utveckling av barnens språk i vardera grupp. Vi kommer kartlägga utvecklingsområdena hos barn som är i extra behov av stöd och lokalisera tid under veckan då dessa barn får sitta tillsammans med en pedagog och göra olika språkövningar som är utformade utifrån varje barns specifika behov av vidareutveckling.

Organisationsnivå

Förskolans ledning ansvarar för personalens kompetensutveckling samt kvalitén på verksamheten. Det är även ledningens ansvar att kommunicera sina intentioner med personalen på ett konkret och tydligt sätt.

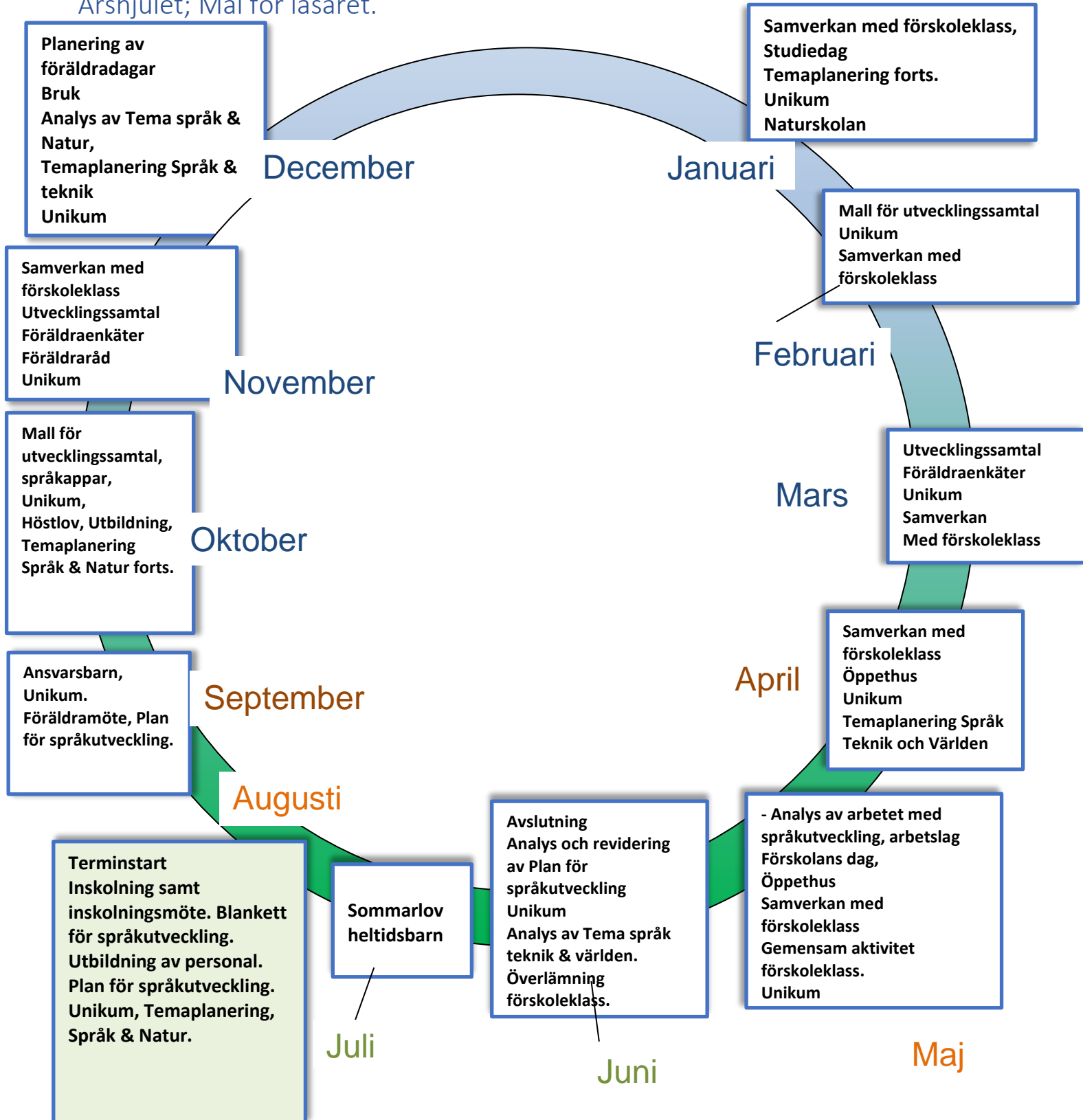
Gruppenivå

Arbetslagen ansvarar för att praktiskt utforma språk undervisningen i gruppen utifrån läroplanens mål och intentioner samt barnens behov. Under personalmöten och studiedagar ska arbetslaget reflektera kring språkklimatet i gruppen och se över det dagliga arbetet med språkundervisning. Hur ser det ut med barnens språkande i gruppen? Vad kan förbättras? Vilka undervisningsmoment stödjer barnens språkutveckling? Kartläggning av språkkunskaper och lokalisering av de barn som är i behov av extra stöd ska utföras av pedagogerna i arbetslagen i samråd med förskollärare och informationen ska skickas vidare till utvecklingsledare. Vi har köpt interaktiva pedagogiska appar som är designade för att stimulera barns språkutveckling.

Individnivån

Varje pedagog har ett visst antal ansvarsbarn (ca 5 barn per pedagog). Ansvarig pedagog följer och dokumenterar barnets utveckling i samråd med rektor samt föräldrarna som hålls delaktiga genom läroplattformen Unikum samt utvecklingsamtal, föräldramöten, föräldraråd samt föräldradagar.

Årshjulet; Mål för läsåret.

Ansvarsuppdelning; Språkutveckling Förskolan Alsalam

Vem gör vad, när, och hur det ska genomföras?

Huvudman

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen i förskolan genomförs i enlighet med styrdokumentet.² Huvudmannen har även ansvar för att det finns fungerande system för att leda verksamheten mot de nationella målen. I detta ingår att systematiskt och kontinuerligt följa upp, utvärdera och utveckla förskolans kvalitet.³ Huvudmannen ska också skapa förutsättningar för att verksamheterna ska kunna nå målen och avgöra vilka resurser som ska tilldelas för att säkerställa kvalitet och likvärdighet.⁴ Rektorn har ansvaret för sin förskolas kvalitet, men eftersom huvudmannen har det yttersta ansvaret för genomförandet av verksamheten i förskolan har huvudmannen en central roll när det gäller att bedriva ett kvalitetsarbete som ska garantera kvalitet och likvärdighet.⁵ Utgångspunkten för kvalitetsarbetet ska vara att förbättra måluppfyllelsen utifrån de behov som har identifierats i huvudmannens verksamhet.

Applicerat på förskolan Alsalam's Årshjul kring språkutveckling så innebär detta att huvudmannen har det övergripande ansvaret för att årshjulet och de mål som etablerats genomförs.

Rektor

Läroplanen Lpfö98/2018:

2.8 REKTORNS ANSVAR Som pedagogisk ledare och chef för förskollärare, barnskötare och övrig personal vid förskoleenheten har rektorn det övergripande ansvaret för att utbildningen som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn har ansvaret för förskolans kvalitet och har därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att

- planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen systematiskt och kontinuerligt och därmed verka för ökad måluppfyllelse,
- genomföra det systematiska kvalitetsarbetet under medverkan av förskollärare, barnskötare och övrig personal samt säkerställa att barnens vårdnadshavare ges möjlighet att delta i kvalitetsarbetet,

- inkludera arbetet med jämställdhet i det systematiska kvalitetsarbetet, • förskolans arbete med aktiva åtgärder mot diskriminering och kränkande behandling genomförs och dokumenteras fortlöpande,
- förskollärare ges förutsättningar att ansvara för undervisningen,
- varje barn tillsammans med vårdnadshavare får en god introduktion i förskolan,
- förskolans arbetsformer utvecklas för att gynna barnens inflytande,
- en god och tillgänglig miljö utformas, med tillgång till såväl digitala som andra lärverktyg,
- utbildningen utformas så att barn i behov av särskilt stöd i sin utveckling får det stöd och de utmaningar de behöver, 20 LÄROPLAN FÖR FÖRSKOLAN
- utforma utbildningen och anpassa resursfördelningen så att alla barn får det stöd och de utmaningar de behöver för utveckling och lärande,
- samarbetsformer utvecklas med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att stödja barnens utveckling och lärande,
- samverkan kommer till stånd med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att skapa förutsättningar för en samsyn och ett förtroendefullt samarbete,
- utveckla formerna för samarbete mellan förskolan och vårdnadshavare och informera dem om förskolans mål och sätt att arbeta, och
- förskollärare, barnskötare och övrig personal får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.

Skollagen

9 § Det pedagogiska arbetet vid en förskole- eller skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

Rektorn ska benämnas på detta sätt. Benämningen ska förbehållas den som har en anställning som rektor.

En ställföreträdare får utses för en rektor.

Lag (2018:1303).

10 § Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

Rektorn får uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare vid förskole- eller skolenheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor som avses i första stycket, om inte annat anges. *Lag (2018:1303).*

Applicerat på förskolan Alsalam Årshjul kring språkutveckling så innebär detta att Rektorn har ansvar för att:

- Utbilda personal
- Plan för språkutveckling (I samverkan med Huvudman och förskollärare)
- Mall för utvecklingssamtal
- Översyn av utvecklingssamtal
- Samverkan med förskoleklass
- Föräldraenkäter
- Föräldraråd
- Studiedagar
- Uppföljning, Analys och Revidering av plan för språkutveckling

Förskollärare

Läroplanens Riktlinjer:

Förskollärare ska ansvara för att varje barn

- upplever att det är roligt och meningsfullt att lära sig nya saker,
- får nya utmaningar som stimulerar lusten att erövra nya erfarenheter och kunskaper,
- får förutsättningar för att utvecklas, leka och lära och samtidigt stimuleras att använda hela sin förmåga,
- erbjuds en god omsorg med balans mellan aktivitet och vila,
- utmanas och stimuleras i sin motoriska, sociala, emotionella och kognitiva utveckling,
- får goda förutsättningar att bygga upp tillitsfulla relationer och känna sig trygga i gruppen,
- utmanas och stimuleras i sin utveckling av språk och kommunikation samt matematik, naturvetenskap och teknik, och
- får använda digitala verktyg på ett sätt som stimulerar utveckling och lärande.
- ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften,

- intresse för skriftspråk samt förståelse för symboler och hur de används för att förmedla budskap,
- varje barns utveckling och lärande kontinuerligt och systematiskt följs, dokumenteras och analyseras för att det ska vara möjligt att utvärdera hur förskolan tillgodoser barnens möjligheter att utvecklas och lära i enlighet med läroplanens mål,
- dokumentation, uppföljning, utvärdering och analys omfattar hur läroplansmålen integreras med varandra och bildar en helhet i utbildningen,
- kritiskt granska att de utvärderingsmetoder som används utgår från de grundläggande värden och intentioner som uttrycks i läroplanen,
- resultat från uppföljningar och utvärderingar systematiskt och kontinuerligt analyseras i syfte att utveckla förskolans kvalitet och därmed barnens möjligheter till omsorg samt förutsättningar för utveckling och lärande, och
- analysen används för att vidta åtgärder för att förbättra utbildningen.

Undervisningen i förskolan ska ske under ledning av förskollärare och syfta till barns utveckling och lärande genom inhämtande och utvecklande av kunskaper och värden. Förskollärare ska leda de målstyrda processerna och i undervisningen ansvara för att

- omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet,
- planering och genomförande utgår från läroplanen och från det kunnande och de erfarenheter som barnen tidigare har tillägnat sig,
- spontant uppkomna aktiviteter och intressen, vardagliga aktiviteter och rutiner i förskolan blir en del av undervisningen, och
- utveckla pedagogiskt innehåll och miljöer som inspirerar till utveckling och lärande och som utmanar och stimulerar barnens intresse och nyfikenhet samt håller kvar deras uppmärksamhet.

Applicerat på förskolan Alsalam Årshjul kring språkutveckling så innebär detta att Förskolläraren har ansvar för

- Inskolning & möte
- Blanketter
- Temaplanering
- Föräldramöte
- Applicering/utvärdering & analys av plan för språkutveckling
- Ansvarbarn
- Dokumentation/reflektion/analys i Unikum (En förskollärare har huvudansvar/admin)
- Språkappar
- Analys/utvärdering av tema

- Språkappar (urval görs av förskollärare/digitalista)
- Samverkan med förskoleklass
- Utvecklingssamtal
- Föräldraenkäter
- Föräldraråd
- Planering av föräldradagar
- Temaplanering

Arbetslag

Arbetslaget ska

- verka för en god och tillgänglig miljö för omsorg, lek, rörelse, utveckling och lärande,
- inspirera och utmana barnen att bredda sina förmågor och intressen på ett sätt som går utöver könsstereotyper val,
- ta vara på barnens kunskaper, vetgirighet, vilja och lust att leka och lära samt stärka barnets tillit till sin egen förmåga,
- uppmärksamma samt ge ledning och stimulans till alla barn samt särskilt stöd till de barn som av olika skäl behöver det i sin utveckling,
- utmana barnens nyfikenhet och förståelse för språk och kommunikation samt för matematik, naturvetenskap och teknik,
- skapa förutsättningar för barnen att utveckla sin förmåga att kommunicera, dokumentera och förmedla upplevelser, erfarenheter, idéer och tankar med hjälp av olika uttrycksformer, såväl med som utan digitala verktyg,
- skapa förutsättningar för barnen att förstå hur deras egna handlingar kan påverka miljön och bidra till en hållbar utveckling, och
- skapa förutsättningar för barnen att lära känna sin närmiljö och de samhällsfunktioner som har betydelse för det dagliga livet samt att ta del av det lokala kulturlivet.
- ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften,
- intresse för skriftspråk samt förståelse för symboler och hur de används för att förmedla budskap
- kontinuerligt och systematiskt följa, dokumentera och analysera varje barns utveckling och lärande för att göra det möjligt att följa barns förändrade kunnande samt utvärdera hur förskolan tillgodoser barnens möjligheter att utvecklas och lära i enlighet med läroplanens mål,

- följa upp och utvärdera hur barnen har möjlighet till inflytande över utbildningen samt hur utbildningen tar tillvara barnens behov, intressen, uppfattningar och åsikter,
- följa upp och utvärdera vårdnadshavares möjligheter till inflytande, och
- analysera resultaten av uppföljningar och utvärderingar i syfte att utveckla förskolans kvalitet och därmed barnens möjligheter till omsorg samt förutsättningar för utveckling och lärande.

Applicerat på förskolan Alsalam Årshjul kring språkutveckling så innebär detta att Arbetslaget har ansvar för att

- Applicering av plan för språkutveckling
- Inskolning
- Blanketter
- Ansvarsbarn
- Dokumentation/reflektion/analys i Unikum
- Användande av språkappar
- Deltar i planeringen av teman
- Arbetar med planering och teman
- Samverkan med förskoleklass
- Utvecklingssamtal (med stöd av förskollärare)
- Analys och reflektion för att stötta revidering av språkplanen

Referenslista

Gillen, Julia & Hall, Nigel (2013). The Emergence of Early Childhood Literacy. I Joanne Larson & Jackie Marsh (Ed.), *The Sage Handbook of Early Childhood 10 2019-08-09 Literacy* (s. 3-14). London: Sage Publications.

Hofslundsengen, Hilde; Böyum, Sigrid & Sandnes Haukedal, Kjersti (2017). *Dialogisk lesing som metode i barnehagen for å styrke barns språkferdigheter på andrespråket*. Nordic Journal of Literacy Research, Vol 3, 2017, 1-16

Høien, Torleiv & Lundberg, Ingvar (2013). *Dyslexi. Från teori till praktik*. Stockholm: Natur & Kultur

Milburn, Trelani F; Hipfner-Boucher, Kathleen; Weitzman, Elaine; Greenberg, Janice; Pelletier, Janette & Girolametto, Luigi (2017). *Cognitive, linguistic and print-related predictors of preschool children's word spelling and name writing*. Journal of Early Childhood Literacy, 17(1), 111-136.

- Norling, Martina (2015). *Förskolan – en arena för social språkmiljö och språkliga processer*. Västerås: Mälardalens högskola

Skaremyr, Ellinor (2014) *Nyanlända barns deltagande i språkliga händelser i förskolan*. Karlstad: Karlstad Universitet

Skolverket (2018). *Läroplan för förskolan Lpfö 98*. Reviderad 2018. Stockholm: Skolverket

Worthington, Maulfry & van Oers, Bert (2017). *Children's social literacies: Meaning making and the emergence of graphical signs and text in pretence*. Journal of Early Childhood Literacy, 17(2), 147-175.